CHỮA BÀI TẬP CHUYÊN ĐỀ: CHỦ NGHĨA XÃ HỘI TỪ NĂM 1917 ĐẾN NAY

MÔN: LỊCH SỬ 11

GIÁO VIÊN: THẦY HỒ NHƯ HIỂN

BÀI 3: LIÊN BANG CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA XÔ VIẾT RA ĐỜI VÀ SỰ PHÁT TRIỂN CỦA CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

Câu 1: Sau Chiến tranh thế giới thứ hai, chủ nghĩa xã hội đã phát triển như thế nào?

Cách giải:

- Ở Đông Âu:

+ Từ năm 1945 đến năm 1949, các nước Đông Âu tiến hành cải cách ruộng đất, xóa bỏ chiếm hữu ruộng đất, quốc hữu hóa các xí nghiệp tư bản, ban hành các quyền tự do dân chủ, …

+ Từ năm 1950 đến nửa đầu thập niên 1970, công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Đông Âu nhận được sự giúp đỡ của Liên Xô đạt được nhiều tiến bộ: công nghiệp hóa, điện khí hóa, …

- Nửa sau thập niên 1970 và trong thập niên 80, các nước Đông Âu lâm vào suy thoái, khủng hoảng kinh tế-xã hội trầm trọng.

- **Sự mở rộng của chủ nghĩa xã hội ở châu Á**: Trung Quốc Việt Nam và Mỹ Latinh (Cuba).

Câu 2: Chỉ ra những hạn chế trong mô hình chủ nghĩa xã hội ở Đông Âu và Liên Xô.

Cách giải:

- Mô hình Liên Xô là một loại mô hình (đặc thù được sản sinh ra trong một hoàn cảnh đặc biệt, nó đã từng có tác dụng củng cố và phát triển chế độ xã hội chủ nghĩa, có tác dụng thúc đẩy sự phát triển nhanh chóng của lực lượng sản xuất của xã hội, đã xác lập được nền công nghiệp nặng, đặc biệt là sự phát triển công nghiệp quốc phòng. Liên Xô trong vòng bao vây của chủ nghĩa đế quốc dã xác lập được cơ sở vật chất của chủ nghĩa xã hội, đời sống vật chất và văn hóa của nhân dân được nâng cao.

- Mô hình này đã đảm bảo cho Liên Xô có được những cơ sở vật chất và con người để chiến thắng chủ nghĩa phát xít trong Chiến tranh thế giới thứ hai. Thế nhưng cùng với sự phát triển của kinh tế – xã hội thì những hạn chế của mô hình này cũng dần dần bộc lộ ra mà chủ yếu là: quá tập trung, quản lý quá chặt theo kiểu hành chính, phủ nhận tác dụng của cơ chế thị trường, không phát huy được tính tích cực của xí nghiệp và người lao động.

Câu 3: Chọn một nước xã hội chủ nghĩa, tìm hiểu thông tin và trình bày về sự phát triển của quốc gia này.

Cách giải:

- Việt Nam là một quốc gia Đông Nam Á có lịch sử phong phú và đa dạng văn hóa. Sau thời kỳ thực dân Pháp và Mỹ từ năm 1945 đến 1975, cả nước đã tiến lên xây dựng chế độ XHCN.

- Từ năm 1986, Việt Nam bắt đầu thực hiện chính sách đổi mới kinh tế, cải cách nhà nước và xây dựng hạ tầng kinh tế. Ngoài ra, chính phủ đã thực hiện những chính sách xã hội để cải thiện cuộc sống của người dân,

bao gồm chăm sóc sức khỏe, giáo dục, phát triển nông thôn và giảm nghèo. Tuy nhiên, cùng với sự phát triển kinh tế, Việt Nam cũng đối mặt với những thách thức và vấn đề như ô nhiễm môi trường, thiếu hụt năng lượng, thất nghiệp, tham nhũng, ...

- Trong thời gian gần đây, Việt Nam đã trở thành một nước xuất khẩu hàng hóa quan trọng và thu hút được nhiều đầu tư từ các quốc gia khác. Nền kinh tế của Việt Nam cũng tăng trưởng ấn tượng và đạt nhiều thành tựu lớn.

BÀI 4: CHỦ NGHĨA XÃ HỘI TỪ NĂM 1991 ĐẾN NAY

Câu 1: Kể tên các nước theo con đường xã hội chủ nghĩa hiện nay mà em biết.

Cách giải:

Hiện nay, chỉ còn 4 quốc gia là: Trung Quốc (ngoại trừ Hồng Kông và Ma Cao), Việt Nam, Cuba và Lào được chính thức công nhận là nhà nước xã hội chủ nghĩa do đảng cộng sản lãnh đạo theo chủ nghĩa Marx–Engels–Lenin.

Câu 2: Công cuộc cải cách mở cửa của Trung Quốc có ý nghĩa như thế nào đối với việc xây dựng chủ nghĩa xã hội hiện nay?

Cách giải:

- Giúp Trung Quốc thoát khỏi khủng hoảng, làm cho nền kinh tế phát triển nhanh chóng, ổn định đời sống nhân dân, nâng cao vị thế trên trường quốc tế, tạo điều kiện cho sự hội nhập quốc tế trên tất cả các lĩnh vực kinh tế văn hóa, khoa học, kĩ thuật, …

- Với những thành tựu tiêu biểu đó cho thấy sự đúng đắn của con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Trung Quốc, góp phần làm phong phú thêm lí luận về mô hình xã hội chủ nghĩa trong thực tiễn.

Câu 3: Tìm hiểu và trình bày thông tin về con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội đặc sắc Trung Quốc.

Cách giải:

- Trong những năm qua, Đảng Cộng sản Trung Quốc đã nỗ lực bảo đảm kinh tế phát triển ổn định, dân chủ được cải thiện, văn hóa thịnh vượng, xã hội ổn định, vị thế trên trường quốc tế không ngừng được nâng lên. Các nhà lãnh đạo Trung Quốc đang dựa trên những thành quả hiện hữu của Đại hội XVIII để định hướng cho Đại hội XIX và xa hơn nữa. Ghi nhận những khó khăn, tồn tại và thách thức, thế hệ lãnh đạo tương lai của Trung Quốc sẽ đề ra các mục tiêu cụ thể nhằm bảo đảm nền kinh tế tăng trưởng bền vững, ...

- Đảng Cộng sản Trung Quốc sẽ áp dụng cách tiếp cận 2 bước để xây dựng Trung Quốc thành một đất nước xã hội chủ nghĩa hiện đại vĩ đại, thịnh vượng, hùng mạnh, dân chủ, tiến bộ về văn hóa, hài hòa và tươi đẹp. Theo Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình, nền kinh tế Trung Quốc đã biến đổi từ bước tăng trưởng nhanh sang giai đoạn phát triển chất lượng cao. Ông cho rằng: "Đây là một bước quan trọng trong quá trình thay đổi mô hình tăng trưởng, cải thiện cấu trúc kinh tế và thúc đẩy các động lực tăng trưởng mới".

Câu 4: Liên hệ những lĩnh vực cải cách mở cửa của Trung Quốc và cho biết những lĩnh vực này có gì tương đồng với Việt Nam trong công cuộc đổi mới.

Cách giải:

- Về kinh tế: Trung Quốc thực hiện nền kinh tế thị trường, cải cách thể chế kinh tế, chú trọng phát triển khoa học-kĩ thuật. Tổng sản phẩm trong nước từ 150 tỉ lên hơn 17 nghìn tỉ USD, bình quân giai đoạn tăng trưởng 2020-2021 là 5,1 % dẫn đầu các nền kinh tế trên thế giới. Việt Nam xây dựng nền kinh tế thị trường nhiều thành phần.
- Về xã hội: xây dựng một xã hội hiện đại, có tính hài hòa, chú trọng công bằng và an sinh xã hội, hướng tới nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.
- Về văn hóa: xây dựng nền văn hóa xã hội chủ nghĩa, đề cao văn hóa dân tộc, phát triển giáo dục và khoa học, …